

Sygn. akt IV Ua 23/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Witkowski

Sędziowie: SO Katarzyna Antoniak

SO Elżbieta Wojtczuk (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2015 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z odwołania B. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z udziałem zainteresowanego K. K. (1)

o prawo do zasiłku chorobowego

na skutek apelacji ubezpieczonej B. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 stycznia 2014r.
sygn. akt IV U 387/13

I. oddala apelację;

II. oddala wnioski zainteresowanego K. K. (1)

o przyznanie zwrotu wydatków związanych z jego stawiennictwem na rozprawie.

Sygn. akt Ua 23/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie IV U (...)Sąd Rejonowy (...)IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rozpoznając odwołanie Beaty K. od decyzji Prezesa kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 18 października 2013 r. nr (...) oddalił odwołanie.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego było wynikiem następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych:

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 18 października 2013 r. przyznał ubezpieczonej B. K. zasiłek chorobowy z tytułu czasowej niezdolności do pracy za okres od 25 września 2013 r. do 11 października 2013 r. w kwocie 170 zł, potrącając z niego jednocześnie tytułem zaległych składek kwotę 170zł.

B. K. podlega z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników jako małżonek rolnika K. K. (1).

K. K. (1) nie uiszczył w ustawowym terminie do dnia 31 lipca 2013 r. składki na ubezpieczenie społeczne za III kwartał 2013 r., przez co na koncie ubezpieczeniowym jego i małżonki B. K. figurowało zadłużenie w opłacaniu składek za ten kwartał w wysokości 619 zł.

W dniu 17 września 2013 r. małżonka rolnika B. K. złożyła do placówki terenowej KRUS w S. wniosek o zasiłek chorobowy, załączając zaświadczenie lekarskie (...) za okres od 12 września 2013 r. do 26 września 2013 r. W dniu 27 września 2013 r. organ rentowy wypłacił ubezpieczonej zasiłek chorobowy w kwocie 130 zł za okres od 12 września 2013 r. do 24 września 2013 r.

Analogiczny wniosek jak wyżej z zaświadczeniem lekarskim za okres od 27 września 2013 r. do dnia 11 października 2013 r. ubezpieczona złożyła w dniu 30 września 2013 r.

Z dniem 1 października 2013 r. organ rentowy dokonał naliczenia składki za IV kwartał 2013 r. w kwocie 781 zł, przez co zobowiązanie na koncie ubezpieczonej i jej męża z tytułu składek za III i IV kwartał 2013 r. wzrosło łącznie do kwoty 1.369 zł.

W dniu 11 października 2013 r. K. K. (1) wpłacił na poczet składki na ubezpieczenie społeczne rolników za III kwartał 2013r. kwotę 750 zł, która została zaliczona na niedopłatę składki za ten kwartał, po czym konto małżonków nadal wykazywało zobowiązanie z tytułu składek na kwotę 619 zł za IV kwartał 2013r.

Składka za IV kwartał 2013 r. ponownie nie została uregulowana przez płatnika w ustawowym terminie do końca października 2013 r., gdyż zaległość tę pokrył on dopiero w dniu 25 listopada 2013 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz. U. z 1998 r. nr 7, poz. 25 ze zm.) przepisy ustawy dotyczące ubezpieczenia rolnika i świadczeń przysługujących rolnikowi stosuje się także do małżonka rolnika, chyba że ten małżonek nie pracuje w gospodarstwie rolnika, ani w gospodarstwie domowym bezpośrednio związanym z tym gospodarstwem rolnym.

Składki na ubezpieczenie opłaca się przy tym co kwartał. Termin płatności przypada ostatniego dnia pierwszego miesiąca danego kwartału (art. 40 ust. 1).

Art. 50 ust. 1 w/w ustawy stanowi natomiast, iż KRUS może potrącać z wypłacanych świadczeń z ubezpieczenia zaległe składki na ubezpieczenie społeczne rolników indywidualnych i członków ich rodzin lub na ubezpieczenie, wraz z odsetkami, a także składki na ubezpieczenie za bieżący kwartał; dotyczy to tylko składek za osobę pobierającą świadczenie, z wyjątkiem domownika, oraz składek, do których opłacenia zobowiązana jest ta osoba.

Z przedstawionej przez organ rentowy historii opłacania składek na ubezpieczenie społeczne wynika, iż płatnik składek K. K. (1) z opóźnieniem regulował składki za II, III i IV kwartał 2013r.

Zaznaczyć przy tym należy, iż B. i K. K. (1) funkcjonują w systemie ubezpieczeń społecznych rolników jako rolnik i małżonek rolnika, przez co dysponują jednym kontem składkowym, przy czym obowiązek opłacania składek spoczywa na rolniku, który za każdego ubezpieczonego opłaca miesięczną składkę (art. 4 ust. 1, art. 8 ust. 1 ustawy). Nieterminowe opłacanie składek przez rolnika nie może więc pozostawać bez konsekwencji dla jego małżonki. Ograniczenie możliwości potrącania zaległości w opłacaniu składek z bieżących świadczeń tylko do świadczeń wypłacanych rolnikowi nie znajduje bowiem oparcia w przepisach.

W niniejszej sprawie musi to więc rzutować na sytuację żony zainteresowanego rolnika B. K.. Opieszałość K. K. (1) w terminowym regulowaniu składek na ubezpieczenie społeczne spowodowała bowiem konieczność potrącenia powstałych w ten sposób z tego tytułu zaległości ze świadczenia jego żony. To, że ubezpieczona nie jest płatnikiem

składek nie oznacza, że nie mogą z jej świadczeń być potrącane zaległości męża w opłacaniu składek. Są bowiem traktowani jako jeden podmiot, jeśli chodzi o składki.

Nieterminowe opłacanie składek przez K. K. (1) prowadziło więc do tego, że okresowo powstawały zaległości w opłacaniu składek, jak i ich nadpłaty, gdyż K. K. (1) często nie zważał na różnicę do dopłacenia za kwartały, za które organ rentowy stwierdził niedopłatę i zazwyczaj opłacał składki w pełnej wysokości. Jednakże w przypadku należności z tytułu składek za III kwartał 2013 r. nie może być mowy o nadpłacie, ale o zaległości, gdyż składkę za ten okres K. K. (1) uiszczył dopiero w dniu 11 października 2013 r., podczas gdy termin jej płatności upływał z dniem 31 lipca 2013 r. Składka nie uiszczona w przepisowym terminie oznacza zaś powstanie zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne.

W międzyczasie wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego złożyła jego małżonka, a wówczas na koncie B. i K. K. (1) figurowała zaległość w opłacaniu składek w kwocie 619 zł. Z dniem 1 października 2013 r. dokonano przypisu składki za IV kwartał 2013 r. w kwocie 781 zł i zobowiązanie na koncie ubezpieczonej i jej męża z tytułu składek za III i IV kwartał 2013 r. wzrosło łącznie do kwoty 1.369 zł. Z tego zainteresowany w dniu 11 października pokrył tylko kwotę 750 zł, która została zaliczona na niedopłatę składki za III kwartał 2013 r., a konto małżonków nadal wykazywało zobowiązanie z tytułu składek na kwotę 619 zł za IV kwartał 2013 r., które ponownie nie zostało pokryte przez płatnika w ustawowym terminie do końca października 2013 r., gdyż zainteresowany zaległość tę uregulował dopiero w dniu 25 listopada 2013 r. Organ rentowy miał więc prawo dokonać ubezpieczonej potrącenia przyznanego zasiłku chorobowego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd Rejonowy uznał odwołanie za niezasadne, a decyzję organu rentowego za prawidłową.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 31 stycznia 2014 r. wniosła ubezpieczona zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu apelacji ubezpieczona wskazała, że zaskarżona decyzja nie odpowiada złożonemu przez nią wnioskowi o zasiłek chorobowy, w którym wносиła o przyznanie zasiłku za okres od 27.09.2013 r. do 11.10.2013 r. tj. za 15 dni, a w zaskarżonej decyzji organ rentowy przyznał jej zasiłek za 17 dni za okres odmienny niż złożony wniosek. Ponadto ubezpieczona podniosła również, że potrącenie przyznanej jej kwoty 170 zł tytułem zasiłku chorobowego było bezprawne, bowiem na dzień wydania decyzji konto ubezpieczonej wykazywało nadpłatę składki w kwocie 131 zł, a składka za IV kwartał 2013 r. nie była wymagalna.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Rejonowy dokonał właściwych ustaleń faktycznych odpowiadających wymogom art. 233 § 1 kpc i dokonał właściwej oceny prawnej. Odnośnie zarzutu, że zaskarżona decyzja z dnia 18 października 2013 r. nie odpowiada treści wniosku z dnia 30.09.2013r., w którym ubezpieczona wносиła o przyznanie zasiłku chorobowego za okres od 27.09.2013 r. do 11.10.2013 r. należy wskazać, iż okoliczność ta została wyjaśniona na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji. W piśmie z dnia 22 stycznia 2014 r. na zobowiązanie Sądu Rejonowego organ rentowy wskazał, że w dniu 27.09.2013 r. dokonano wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 12.09.2013 r. do 24.09.2013 r. w kwocie 130 zł, a w związku z tym, że zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy załączone do wniosku z dn. 17.09.2013 r. zawierało nieczytelną datę końcową niezdolności do pracy tj. powstały wątpliwości czy data, do której trwała niezdolność do pracy to 26 czy 25.09.2013 r. wszczęto postępowanie wyjaśniające. Po wyjaśnieniu tej kwestii decyzją z dnia 18.10.2013 r. przyznano ubezpieczonej zasiłek chorobowy za okres od 25.09.2013 r. do 26.09.2013 r. wraz z zasiłkiem chorobowym za okres od 27.09.2013 r. do 11.10.2013 r. (k.20). Organ rentowy zatem rozpoznał wnioski ubezpieczonej z dnia 16.09.2013 r. i 30.09.2013 r. w całości.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego potrącenia przyznanego ubezpieczonej zasiłku chorobowego w kwocie 170 zł na poczet bieżących i zaległych składek zwrócić należy uwagę, iż zgodnie z treścią art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników KRUS może potrącać z wypłacanych świadczeń z ubezpieczenia

zaległe składki na ubezpieczenie społeczne rolników indywidualnych i członków ich rodzin lub na ubezpieczenie, wraz z odsetkami, a także składki na ubezpieczenie za bieżący kwartał; dotyczy to tylko składek za osobę pobierającą świadczenie, z wyjątkiem domownika, oraz składek do których opłacania zobowiązana jest ta osoba. Okoliczność, że płatnikiem składek jest mąż ubezpieczonej nie ma znaczenia, ponieważ zgodnie z treścią art. 5 powołanej ustawy, przepisy ustawy dotyczące ubezpieczenia rolnika i świadczeń przysługujących rolnikowi stosuje się zarówno do rolnika, jak i małżonka rolnika.

W zakresie zarzutu, że brak było zaległości w opłacaniu składek na datę wydania zaskarżonej decyzji, stwierdzić należy, że płatnik składek na ubezpieczenie społeczne rolników, ma zgodnie z art. 40 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników obowiązek uiszczenia składek w terminie do końca pierwszego miesiąca danego kwartału kalendarzowego. W przedmiotowym stanie faktycznym składki za III kwartał 2013 r. powinny być uiszczone do dnia 31 lipca 2013 r. K. K. (1) nie uiszczył w ustawowym terminie składek na ubezpieczenie społeczne za III kwartał 2013r., przez co powstało zadłużenie w kwocie 619 zł. Po tej dacie płatnik składek pozostawał w zwłoce. Z dniem 1 października 2013 r. organ rentowy dokonał naliczenia składki za IV kwartał 2013 r. w kwocie 781 zł, co spowodowało że zobowiązanie płatnika składek za III i IV kwartał wzrosło do kwoty 1369 zł. Dopiero w dniu 11.10.2013 r. K. K. (1) wpłacił na poczet składek za III kwartał 2013 r. kwotę 750zł. Po zaliczeniu powyższej kwoty na poczet składek za III kwartał i nadpłaty na poczet składek za IV kwartał pozostała do zapłaty kwota 588 zł tytułem składek za bieżący kwartał. W dacie wydania zaskarżonej decyzji pozostały zatem do uregulowania bieżące składki za IV kwartał 2013 r. Zatem organ rentowy mając na uwadze treść art. 50 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników miał prawo potrącić przyznane ubezpieczonej świadczenie z tytułu zasiłku chorobowego na poczet składek na ubezpieczenie społeczne za bieżący kwartał. Wskazać również należy, że płatnik składek należności za IV kwartał 2014 r. nie uregulował również do końca października 2013 r., tylko dopiero dnia 25 listopada 2013 r.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację.

Art. 98 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych stanowi, iż w toku postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wydatki ponosi Skarb Państwa. Zgodnie zaś z art. 5 ust. 1 pkt 1 tej ustawy wydatki obejmują koszty podróży strony zwolnionej od kosztów sądowych związane z nakazaniem przez Sąd jej osobistym stawiennictwem. Zainteresowany na rozprawie apelacyjnej dnia 26 maja 2015 r. wniósł o zwrot kosztów podróży w kwocie 124 zł powstałych przed Sądem Rejonowym i tytułem zwrotu kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania do siedziby Sądu na rozprawę apelacyjną. Wniosek o zwrot kosztów podróży związanych ze stawiennictwem zainteresowanego przed Sądem pierwszej instancji jest spóźniony wobec treści art. 109 § 1 kpc. Natomiast odnosząc się do wydatków powstałych na etapie postępowania apelacyjnego, to Sąd nie wzywał zainteresowanego do osobistego stawiennictwa na rozprawę wyznaczoną na 26.05.2015 r., co powoduje że wymienionemu nie przysługuje zwrot wydatków poniesionych przez niego z tytułu kosztów podróży. Z tych powodów wniosek zainteresowanego o przyznanie zwrotu wydatków związanych z jego stawiennictwem na rozprawie został oddalony.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.